

Predikan, hållen i Korskyrkan, Borås, söndagen den 16 mars 2008.

Tema: Ett bödens hus – en väg till sinnesro

Av Micael Nilsson

Onåd

Författaren Philip Yancey berättar i sin bok "Med nådens ögon" om en familj han lärt känna. Historien börjar för mer än 100 år sedan då en liten flicka föds i en arbetarfamilj i Chicago. Hon föds in i vad vi idag skulle kalla för en dysfunktionell familj. Pappan var alkoholiserad, och våldsam i sitt missbruk. Den lilla flickan brukade sitta och gråta i ett hörn när pappan slog och sparkade hennes minsta bror och syster så att de for över golvet. Hon lärde sig att hata sin pappa av hela sitt hjärta.

En dag bestämde deras pappa att mamman skulle ut ur huset. De tio barnen trängdes omkring mamma och grät förtvivlat, men han var obeveklig och mamma tvingas bort från hemmet. En del av barnen förenades senare i livet med henne igen, men Daisy, som den lilla flickan hette, fick bo kvar hos pappa. Fast en dag försvann han också. Ingen visste vart.

Men så dyker han upp igen, efter många år. Han säger att han mött Gud. Frusen och hungrig kommer han till Frälsningsarmén en sen kväll för att få mat, men först är det gudstjänst. När talaren inbjuder till förbön tycker han att det verkar artigt att gå fram till botbänken. Där blir han ledd i syndarens bön, och fast han väl inte förstår så mycket av vad han gör sker ändå någonting i hans inre den kvällen. Gud börjar något nytt. Mannen blir nykter. För första gången i sitt liv känner han sig älskad och accepterad. Han söker upp sina barn för att be om förlåtelse. Det är ingen lätt sak att förlåta ett helt livs tortyr. Det är inte ens lätt att tro på sådana böner. Barnen tänker att han snart kommer att be om pengar eller svika dem igen, men med tiden ser de förändringen i pappas liv, och en efter en försonas de med honom. Alla utom Daisy. Såren är för djupa och smärtan för stor. Hon vill aldrig mer träffa, som hon säger, "den där mannen".

Åren av alkoholism tar ut sin rätt. Levern är skadad. Så hamnar pappan på sjukhus och ligger på sitt yttersta. Han ber att få träffa Daisy, men hon vägrar in i det sista. Till slut går hon ändå med på att hennes dotter ska få möta sin morfar. När lilla Margaret kommer in i rummet och den sjuke mannen ser en liten flicka ropar han ut: - Äntligen Daisy. Han tar sitt barnbarn i famnen i tron att det är dottern och kramar henne intensivt. Ingen har hjärta att berätta att det inte är Daisy. Den stackars mannen hallucinerar nåd.

Fast Daisy bestämt sig för att aldrig bli som sin pappa, börjar hon ändå att likna honom allt mer. Hon är bitter och fylld av vrede. När depressionen kommer på 30-talet ligger hon i sängen utan att ta sig upp och skriker åt barnen: - Varför skulle jag få så dumma barn som er. Ni har förstört mitt liv. Hon blir våldsam och slår dem, men ber aldrig om förlåtelse.

Så blir också Margaret fylld av vrede och oförsonlighet.

Särskilt svårt blir det med Michael, hennes son, som gör tonårsrevolt, lyssnar på rockmusik, låter håret växa och börjar röka hasch. Margaret kastar ut sin son, polisanmäler honom och stryker honom ur sitt testamente. En dag ropar hon: - Jag vill aldrig se dig mer! Och sedan dess har de aldrig mer träffats.

En dag träffar Michael en kvinna. De gifter sig, men äktenskapet spricker. Philip Yancey berättar hur de sitter i samtal, när ämnet kommer upp. Och nu ska jag citera honom: "Jag viss-

te inte att du fortfarande hade kontakt med henne”, sade jag. ”Det har jag inte”, skrek han, i nästan samma ton som jag hört hans mor använda. ”Jag hoppas jag slipper se henne mer så länge jag lever!” Vi satt tysta båda två en lång stund. Vi hade nyss talat om Margaret, och fastän jag inte sade något, verkade det som om Michael hade känt igen sin mors tonläge, som i sin tur faktiskt påminde om hennes mors, som kunde spåras ända tillbaka till det som hände i ett hus i Chicago för nästan hundra år sedan.

Onåden verkar i det tysta. Den är som en frostnatt om våren som får blommorna att vissna bort igen. Den är som en giftgas, osynlig och obarmhärtig. En far dör oförlåten. En mor som burit ett barn under sitt hjärta vill inte veta av det längre.

Den här våren läser vi en bön, ”Herrens bön”. Bönen kommer som ett bönesvar. Lärjungarna bad Jesus: - Lär oss att be. Och han lärde dem en bön som visar oss hur man kan närma sig Gud, men också sitt eget liv.

Palmsöndag

Det är palmsöndag idag. Evangelietexterna handlar om att Jesus rider in i Jerusalem på en åsna. Åsnan är ett fridstecken. Jesus kommer inte för att söka strid. Han kommer med försöning. Med sådana texter närmar vi oss korset.

I en annan av dagens texter läser vi, Ef 2:14: ”... han är vår fred, han har med sitt liv på jorden gjort de två lägren till ett och rivit skiljemuren, fiendskapen.” Och, v.16: ”I en enda kropp försonade han de båda med Gud genom korset, då han i sin person dödade fiendskapen.” Han dödade fiendskapen. Människor dödar, och det skapar fiendskap, men Kristus dödar fiendskapen.

In i livet

I sin bön lär Jesus oss att be: ”...förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.” I den bönen lär Jesus oss att ta itu med två stora hinder. Hinder som förhindrar oss att lära känna Gud.

Matteus återger ett samtal mellan Jesus och en sökande man. Mannen vill veta hur man får evigt liv. Jesus svarar, Matt 19:17: ”...vill du gå in i livet, så håll budorden.”

”Vill du gå in i livet?” Det är ett underbart uttryck för frälsningen och för gudsrelationen. Vill du gå in i livet?

Vad är meningen med livet? Det är tiotusen kronors frågan, men kanske svaret är enkelt. Kanske är meningen med livet att leva det. Att njuta av skapelsen i gemenskap med Skaparen. Att tillgodogöra sig livet.

En dag tog Jesus med sig sina lärjungar på vandring. Han stannade upp då och då. Han sa: - Se på himlens fåglar. De sår inte, skördar inte, samlar inte i lador, men Gud tar hand om dem. Han pekade på en blomsteräng och sa: - Se på liljorna på marken. De är vackrare än Salomo någonsin var i all sin prakt. Tänk att Gud har tagit sig tid med att göra dem så vackra. Ska han då inte ha tid med er, som han gjort till sin avbild.

Jesus levde, närvarande, här och nu. Han njöt av skapelsen och läste den som en andaktsbok.

Men det finns två hinder som effektivt hindrar den som vill in i livet. Det första är **synden** och det andra är **bitterheten**. När jag tänker efter har det nog oftast varit en av dessa orsaker som varit skälet till att de flesta jag sett lämna Gud har gjort det. Antingen har man syndat och

förlorat sin frimodighet, eller kanske rent av förälskat sig i synden, eller så har man blivit bitter. Människor har gjort fel, kyrkan har inte levt upp till mina förväntningar, Gud har inte gett mig det jag bett om...

I sin bön lär Jesus oss att röja dessa två stora hinder ur vägen. **Skulden** gör vi upp med i bönen: - Förlåt mig. **Bitterheten** gör vi upp med i bönen: - Som jag förlåter.

Låt mig nu ställa två frågor:

1. Varför ska man förlåta?
2. Hur ska man kunna förlåta?

1. Varför ska man förlåta?

Svaret finns kanske i en annan frågeställning: Har du någonsin träffat en människa som lyckats att förena bitterhet och glädje? Känner du överhuvudtaget någon som både burit på ilska och som varit tillfreds med sitt liv, på en och samma gång? Jag tror inte det. Vill du in i livet, måste du lära dig konsten att både be om och ge förlåtelse.

Har du läst, Herman Melvilles roman "Moby Dick". Den handlar om kapten Ahab som förlorat ett av sina ben till den stora vita valen "Moby Dick". Han blir besatt av hämndbegär. Hela hans liv går ut på att hitta valen och döda den. Han är beredd att offra människors liv för att lyckas. Men snart blir jägaren den jagade och berättelsen slutar med att kapten Ahab dör.

Det är en berättelse om vad hämnden och förbittringen gör med människors liv.

Någon sa: att bära på oförsonlighet är som att själv dricka gift och vänta på att den andre ska dö. Gud vet det. Han är den gode herden som bryr sig om dig. Han är din kärleksfulle far som ber om ett förtroendefullt samtal när han säger: Du måste förlåta – om du vill in i Livet.

Poängen är att du måste förlåta för din egen skull. Den som förbröt sig mot dig är kanske inte värd det. Den som kränkt dig har kanske inte förtjänat din förlåtelse. Men du behöver förlåta för att bli fri.

Jag läste en berättelse: En man beger sig till ett torg där någon säljer vaktlar (en fågel). Vaktlarna är bundna vid en stav, nerstucken i marken. De går runt, runt, i väntan på att bli köpta av någon. Mannen ser dessa fåglar gå sina trånga cirklar runt käppen i väntan på att köpas och slaktas. Han bestämmer sig för att köpa dem alla, för att sedan släppa dem fria. Han betalar priset och skär av snöret som binder dem vid käppen. Vaktlarna kan nu spänna ut sina vingar och lyfta mot friheten, men istället fortsätter de sin tröstlösa vandring runt käppen. De är fria. Men de förstår det inte.

Finns du med i bilden: befriad, förlåten och älskad...? Och ändå vandrar du omkring i trånga cirklar av glädjelöshet och otillfredsställelse. En av de vanligaste orsakerna till det är att vi cirkulerar omkring gamla svåra händelser för att vi inte har förlåtit så att vi kan gå vidare.

Jag tror att det är vad Jesus menar när han lär oss att be: "...förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit." Om vi inte förlåter skadar vi vår egen förmåga att ta emot förlåtelse och att leva i förlåtelse. Det är därför du aldrig har mött någon som är oförsonlig och fri på samma gång.

2. Hur ska vi kunna förlåta?

Aposteln Paulus skrev, Ef 4:32: "Var goda mot varandra, visa medkänsla och förlåt varandra, liksom Gud har förlåtit er i Kristus."

När du möter någon som har lätt för att döma andra, någon som är kritisk och vass, kan du utgå från att den människan själv har svårt att känna sig tillfreds. Dessa attityder är uttryck för att vi inte riktigt kommer in i livet. Paulus visar oss en väg ut ur krampen och in i livet. Tänk

på Jesus. Gå till korset. Låt inte korset bara vara en religiös väggprydnad. Låt det bli en förkunnelse. Från korset bad Jesus att du skulle bli förlåten.

Tänk om det ringde från banken en dag och någon sa: Vi har bestämt oss för att avskrivna dina skulder. Alla dina skulder på huset, på bilen, för dina studier. Vi gör dig skuldfri. Skulle du inte känna dig lättad då? Gud har avskrivit dina skulder. Tänk på det. Tänk på korset.

Men att förlåta är också ett beslut att ta. Sträck fram din hand. Knyt den. Öppna den långsamt. Knyt den. Öppna den igen. Låt det bli en bönerörelse. Om du vill öppna din hand för att ta emot en gåva måste du först släppa greppet om dig själv och din önskan att få ut hämnd, och kanske om din stolthet. Det är inte lätt. Men det är möjligt. Det är åtminstone möjligt att be Gud om hjälp.

Makt att förlåta

Det står om Jesus att han hade makt att förlåta synder. Du kanske är så kränkt och ledsen att du känner dig alldeles maktlös inför tanken på att förlåta.

Och ändå måste du förlåta - om du vill komma in i livet.

Du kanske måste förlåta en förälder, eller t.o.m. ett barn, en vän eller t.o.m. en ovän. Du kanske måste förlåta livet för att det inte blev som du tänkt, eller t.o.m. Gud, som du är besviken på. Men då behöver du nog först be Jesus att ge dig del av hans makt att förlåta.

Joh 1:29: "Nästa dag såg han (d.v.s. Johannes) Jesus komma, och han sade: 'Där är Guds lamm som tar bort världens synd.'"

Vi har rört vid mycket som är svårt, men mitt i det svåra finns något enkelt. Nu vill jag peka på Jesus och säga: - Han är ditt hopp. Han förlåter dig dina synder, och han hjälper dig att förlåta om du ber honom om det. Och om du följer honom leder han dig in i livet.

Bön

Nu följer en stund av bön. Den får präglas både av vårt tema men också av detta att vi står på tröskeln till påskveckan. Paulus säger, 1 Kor 5:8: "Låt oss därför fira högtid, inte med gammal surdeg, inte med ondskans och fördärvets surdeg, utan med renhetens och sanningens osyrade bröd." Vad betyder det? Låt oss be Jesus om hjälp att bli av med eländet så att vi kan fira påsk med glädje.

Jag vill dela upp bönestunden i två delar. Först en stund av tyst bön, där du får tala med Gud om det du behöver. Du kanske vill be om förlåtelse. Du kanske måste be om hjälp med att ge förlåtelse, eller hjälp med att ens vilja förlåta. Du kanske behöver någon att be med. Du kanske ska gå till bönerummet och söka upp en förebedjare.

Eller kanske ska du gå till korset. Nere i kyrkan finns en korsplats. Där finns också stenar. Du kanske bär på sådant som tynger dig. Du kanske ska gå till korset, ta upp en sten, hålla den i din hand och be en bön, för att sedan lägga ner din sten vid korset. Sedan kan du stanna till, för att öppna din nu tomma hand och be Gud att fylla den med någonting bättre. Du kanske ska lägga den i Guds hand och be honom att ta med dig ut på en vandring bland blommor och fåglar, en guidad tur in i Livet

Sång: Nu är tid för tårar.

I en djup bibeltext ber profeten Daniel om förlåtelse, men inte bara för sig själv. Han ber för sitt folk. Hans folk har lämnat Gud och deras val att lämna Gud har fått svåra konsekvenser. För Daniel var det tid för tårar. I tre veckor har han bett, men inget bönesvar har han sett. Då bekänner han folkets synder, i ödmjukhet och förkrosselse. När Daniel bekänner folkets synd öppnar sig himlen och Gud ger folket en ny tid.

Inför påskfirandet, Guds kärleksförklaring till oss, sörjer jag på samma sätt över mitt folk och land. Jag sörjer över politiska beslut, den kyla som drar över landet, avståndstagandet mot den kristna tron, förlöjligandet av dem som vill tro på och följa Bibeln, ofta på något konstigt sätt i toleransens namn. Men jag sörjer också för konsekvenserna av dessa val. Jag sörjer över en ung generations kamp med hopplösheten, ungdomar som inte vill leva längre. Jag sörjer över min egen generations förvirrade jakt efter mening och över den äldre generationens förlorade evighetshopp. Jag har läst och bett Daniels bön, skrivit om lite här och där för att låta den handla om mitt folk, som inte fångar i Babylon, men som är fångar i så mycket annat.

En bön för Sverige

- utifrån Dan 9:4-19

"Gud, du som troget håller fast vid förbundet med dem som älskar dig och håller dina bud!

Vi har syndat och handlat orätt,
vi har dragit skuld över oss och trotsat dig,
vi har vänt oss bort från dina bud och lagar.
Vi har inte lyssnat till dina tjänare profeterna
som har talat i ditt namn till våra kungar, ledare
och fäder och till oss alla.

Du, Herre, är rättfärdig,
vi står denna dag med skam inför dig.
Herre, vår Gud, du är barmhärtig och förlåtande.
Vi är upproriska mot dig, vi har inte lyssnat till
din röst och inte handlat efter den vägledning
du gav oss genom ditt ord.

Vårt land har överträtt din lag och avfallit
och inte lyssnat till dig.
Därför är vi nu både rotlösa och rastlösa.
Våra barn och ungdomar förlorar sitt fram-
tidshopp, våra åldringar sitt evighetshopp. Vi
är stressade, jagade, förskingrade och ängsliga.

Vi har syndat mot dig, och nu måste vi själva
möta konsekvenserna av det, för vi lyssnade
inte till din röst eller till dina varningar.

Herre, vår Gud, en gång lyfte du vårt land ur
vanmakt och fattigdom. Du lät oss se din god-
het och makt. Du väckte många till ett möte
med dig själv.

Människor som såg,
och som lärde känna din nåd,
som hoppades på nytt
och som förändrade sin tid.

Du lät evangeliet gå ut från vårt land
och nå till många andra länder.

Du välsignade oss,
och du lät oss bli till välsignelse.

Men vi har syndat,
vi har dragit skuld över oss.
Herre, du som alltid har varit trofast,
vänd nu din glödande vrede från oss.
Våra synder och våra fäders missgärningar
har dragit vanära över vårt land.
Hör, du vår Gud, vår bön och åkallan,
och låt för din egen skull, Herre, ditt ansikte
lysa över oss,
trots allt som ligger ödelagt.

Min Gud, vänd ditt öra hit och hör,
öppna dina ögon och se förödelelsen
som också drabbat din kyrka
som ditt namn utropats över.

Vi litar inte till vår egen rättfärdighet
när vi kommer inför dig med våra böner,
utan till din stora barmhärtighet.

Herre, hör!
Herre, förlåt!
Herre, lyssna och grip in!

För din egen skull,
vår Gud,
dröj inte,
ty över din kyrka
och över ditt folk
har ditt namn utropats!"